

Szerkesztőség:
Teleky - utca 9. sz.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bérmendetlen küldemény nem fogadtatik el.

Kézirat vissza nem adatik.

SOMOGYI ELLENŐR

KÖZÉRDEKŰ és TÁRSADALMI LAP.
MEGJELEN MINDEN HÉTEN EGYSZER, SZERDÁN.

Szerkesztésért felelős: Németh Zoltán.

Kiadóhivatal:

Kaposvárott Magyar János könyvnyomdájában, hová az előfizetési, hirdetési és egyéb pénzek, úgy a felszólalások küldendőek.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 6 korona.
Fél évre . . . 3 korona.
¼ évre . . . 1 korona 50 fillér.

Egyes szám ára: 20 fillér

Nyiltér petítsora: 20 fillér

A nivó kérdése.

Somogyi Károly szinigazgató ur nyáron szokott Kaposvárra jönni. Akkor is csak azért, mert egyebüvé nem mehetne. Itt pedig beéri azzal, ha nincs igen sok deficitje, és boldog ha éppen megüti a bevételek összege a kiadásokét. Ebből következik, hogy Kaposvár ugynevezett nyári állomás és közönségének nincs joga egyébbhez, mint nyári előadásokhoz.

Tudja ezt Kaposvár publikuma? Ugy látzik, hogy nem! Tudomást vett róla a sajtója? Hétről-hétre mindinkább azt látjuk, hogy nem. A publikumnak igényei vannak, a sajtó kritizál.

Tudja-e Kaposvár, mi ez az eljárás?
Fekete hálátlanság!

Kaposvár legyen büszke, legyen boldog, ha van egyáltalán színháza. Tartsa szerencsés-jének, ha ezeket a mindig fényes előadásokat láthatja.

Mindig fényes? Csak azért sem! Sőt ellenkezőleg! Itt-ott már tüntetésből se fényes: meg kell mutatni, hogy Kaposvár csak nyári állomás.

A sajtó pedig essék hasra a művésznők és művészek föltétlen nagy érdemei, fényes művésze, nagyszabású alkotásai előtt. Mert hogy illetné meg a juss, hogy kivétőt találjon Rajtok?

Tudjátok meg, jámbor urak, hogy ti csak nyári kritikások vagytok, nyári publikum részére, nyári előadásokról nyári igényekkel és ami fő, amiről kár megfélekednetek de csak egy pillanatra is: nyári műveltséggel!

Igy tartják ezt ugy általában, meglehet régóta, de soha annyira, mint az idén.

Hát nézzünk csak szemébe a dolognak! Hátha igazuk van nekik, Nekik és . . . akkor hódolattal hajlunk meg az aranyozott, kasirozott Közvélemény előtt.

Tény az, hogy Somogyi Károly urnak, a szegedi színház igazgatójának, nem igen terhelő szerződése van Kaposvárral. A színház helyiségeért semmiféle bért nem fizet, s ennélfogva a kiadások egy jókora tételétől meg van mentve. Ennyit tett érte a hatóság és nem lenne kizárva, hogy idővel esetleg többet is. . . .

Hát a társadalom? Kaposvár közönségére ebben a tekintetben igazán csak azok mernek panaszkodni, akik azt hiszik, hogy mi egyéb városokat még nem láttunk, viszonyaitkal nem ösmerjük.

Nyáron, uraim, nyáron nem akadna egy város se, mely az egyszer forró, máskor hideg arénát úgy és annyiszor megtöltene, mint a kaposvári. Persze minden attól függ, mit és hogyan játszanak. Napról-napra pontosan meg lehet jósolni, hogy ma tele ház lesz, holnap kevésbé, holnapután üres. És kettőt jegyzünk meg itt is: egyik az, hogy az üres házak oka soha se egészen a közönség, hanem a legnagyobb részt a műsor, a darab megválasztása; a másik az, hogy gyakran, drámai előadásoknál üres házat jósoltunk és megtelt a színház intelligens publikummal.

Mert higgyék el, művész hölgyek és urak, van ilyen is Kaposvárott. Igen, van itt olyan publikum is, amelynek izlésére, ítéletére lehet egy kicsikét adni még oly nagy művészi individuumoknak is, mint kegyetek.

Hanem ha Kegyeteknek passziójuk telik benne, hogy ennek az „ázsiai” publikumnak nem játszanak, hogy evvel nem törődnek, hogy ennek a tiszteletére szerepüket nem tanulják meg és akárhány gondatlan előadást produkálnak, akkor ne nevezzék őket, kérem, hálátlannoknak, hanem vessenek követ önmagukra. Mert mégis csak furcsa, hogy a közönség és kritika épp olyanokkal szemben, akiknél legközzelfoghatóbb a pártatlanság, lelkesedést, elösmerést, sőt szeretetet mutat. Találjanak hát most erre kategóriát, tisztelt művészek.

Megengedjük, hogy Önök Kaposvár határain kívül Ujháziak és Jászai Marik; megengedjük, hogy Önök Szegeden lepálják Nádayt és Blaha Lujzát. De mi csak mégis annak tapsolunk, annak püsszegünk, amit a saját két szemünkkel látunk, a fülünkkel hallunk.

Mi majd csak azokat fogjuk megbecsülni, akik érdemesnek tartják, hogy nekünk játszanak, ahogy Isten adta játszaniok, s ők aztán nem is panaszkodnak majd hálátlanság miatt.

Amint hogy mi se vetjük szemére Somogyi Károly urnak azt, hogy egy-két elsőrendű művészt és művésznőt ide se hozatta, másokat szabadságra bocsátott. — A kik itt vannak, ha jól játszanak, kielégítik szerény nyári igényeinket.

Csak azt ne higgye igazgató ur és társulata, hogy a nivóból mi jószántunkból engedünk. Csak abban a tévedésben ne maradjon tovább, hogy mi „ezt is” szerencsénknek tartjuk.

Valóban, nincs okunk rá.

T Á R C Z A.

Mámort!

S a mámor, az édes mámor
Mint horpadt sirokat a nap.
Létiünk megaranyozza.

Madách.

Hajh a lelkét! hadd mulassak egyszer,
Isten tudja, kerül-e sor rája?
Borba fuljon lelkem minden kinja,
Árasszon el a mámor sugára!
Pfüj a józan életbölcséséget
Ugy utálom, hisz ugy fáj, ugy éget . . .
El fejemből, szörnyű gondolat,
És te jer, hüvös varázsszó!
Ugy szeretnék elmerülni benned,
Oltva szomját koldus életemnek . . .

Koldus élet . . . haha . . . szépen hangzik!
Átok arra, aki föltalálta,
S arra, aki ragasztkodik hozzá.
Szálljon az örültség szörnyű átka!
Nékem nem kell . . . én csak egyre hordom,
Átkozom, de fogvaaztom is folyton,
Hadd rágódjék féreg testemen,
Én nem bánom . . . gyönyör az nekem . . .
Ó gyönyör . . . nem foglak elcsarélni . . .
De ki vágyna is ma élni . . . élni . . .

Élni . . . élni . . . mégis csak, hiába.
Bár nyomor, undok nyomor kísérti,
Bár kezében is a gyilkos fegyver,
Nem emeli magára a férfi . . .
Nincs már bite, nincs többé reménye,
Szent, hogy jobb volna, ha már nem élne,
Késérvvel fenékig van teli,
Mégis . . . ezt a hálált szegyélt . . .
S hogy gyávának emlékbem ne éljen,
Eutól visszatartja őt a szegény . . .

Szégvény . . . oh te czudar, balga érzés,
Nincs benned igaz, de egy szikrányi!
Hát miattad, érted ne lehessen
Irtóztos lánczunkat lehányni?
Te tartsz vissza? hajh, az ember balga!
Isten átka nehezedik rajta!

Szabadulni nem mer, nem tud élni,
Kinját mégis százszorosan érti,
Nincs a földön több ily nyomorult,
Halmi nem mer, de élni se tud!

Várjatok csak! van, van még középut!
Én tudom, hiszen nem ma találtam!
Mámor, mámor, részegítő mámor,
Te vagy az én egyetlen barátom!
Menekülés, böles tudatlanság . . .
S épp azért a legszentebb igazság!
Élek . . . s mégsem élek . . . nincs teher,
Mámor lelke égbe fölemel,
Lelekcsülök, mint igaz, póéta,
S buta vagyok, mint bármelyik czéda!

Jó barátim lesznek a barátok,
Kik csak szájhősködni tudnak velem,
Az álarczon át, részeg elmével,
Részeg fölvel a csalást nem érzem,
Mind elhiszem, amit mondanátok,
Jó barátok, édes jó barátok!
Lány szerelme is hü, nem csaló,
Vonzalom és hűség mind való,
És a bor, a bor melllyel beteltem,
Nem hamis, mert vizasztalta lelkem!

Szép a világ, jök az emberek mind . . .
Nézd . . . egy elbukott . . . nézettek őt meg . . .
Száz kar nyul feléje, hogy kimentse,
Milyen szívük van az embereknek . . .
Megmentették . . . áldón néz reájok . . .
Ajánál áldás, egek, hallgassátok!
Itt egy más kép . . . koldus könyörög,
Megöleli egy jól öltözött,
Megöleli . . . az ül asztalhoz,
És meleg hálakönnnyekkel áldoz . . .

Ott egy ifju . . . iszonyu a látvány . . .
Oly hasonló hozzám . . . szörnyűség ez . . .
Fegyvert emel immár önmagára . . .
A következő perczben már végez . . .
Meghalt . . . nézd, hogy omlanak reája,
Hogy siratja tenger jó barátja,
Nők, leányok . . . szép ifju leány . . .
Felzárítja könnyét azután . . .
El sínes még az ifju tán temetve,
S az egész világ már — elfeledte!

Hajh, a lelkét, hadd mulassak egyszer,
Isten tudja, kerül-e sor rája,
Ugy is mindig gyanusban közelget
A halálnak mérges, undok árnya!
Hát ha addig veletek vagyok még,
Mért remognék, mért sirnék, zokognék?
Fulladjak meg izzó mámor árba,
Lelkem ezt az életet ne lassa!
Mig a sziv tudatlan dobog,
Addig vagyunk vigak, boldogok,
Föl feledni, bort hát a pohárba,
Éljen a bor . . . s részegek danája!

Sebestyén Károly.

Köszönet.

Irtá: Gödrey Imre.

Édes jó Nagysád!
Nem is gondolja, mily végtelenül jól estek multkorában szíves, elösmerő szavai. Azt mondta kegyed:

— Az Isten áldja meg azokért, amiket ir. Én egyebet nem kívánhatok, mint hogy mindent elérjen amit sikerben, boldogságban magának álmodjk! . . .

Édes Nagysád! Fogadja jószágáért forró, forró köszönetemet. Szerettem volna megragadni kis-csinnye kis kezét, de százszor, de ezerszer . . .

Látja, olyan ritkán jut az ilyen szerény lumeneknek az elösmerésből . . .

A nagy írók, azok, akiknek nevét ajkára vette az ország, szívébe a lelkesülni tudó fiatal-ság, a nagyok boldogok. Azt mondják szép lányok levelekkel árasztják el őket a birodalom minden részéből, sőt messze, idegen országokból is. Es hódolnak nekik nagy alkotásaikért és szeretetet, igaz, naiv szeretetet ajándékoznak cserében a gyönyörért, melynek a költő volt okozója.

Jaj, ha én ilyen nagy lehetnék!
Csakhogy én még ilyen levelet soha éle-

A kolera elleni védekezésre városunkban is megtették a lépéseket és pedig:

A dógtért véglegesen áthelyezték a büki-csárdához hol a kijelölést és a bekerítést eszközlik. A Donnervárosi temetőnek Vörös Mihály tulajdonát képező ingatlan vétetett meg és egy bizottság küldött, hogy a kérdéses telket azonnal vegye át, árköltassa körül, a városi mérnök pedig a felosztást azonnal kezdje meg.

Járványkorháznak az Oberceller féle házat bérelte ki a város és ez a mai napon már 40 beteg számára teljesen fel van szerelve.

Ugy a nyugati mint az ujonlétesített Donnervárosi temetőben hullaház és sírások lakház elkészítése elrendeltetett és fogantatott a már, előzőleg tartott árlejtéseknél felvett jegyzőkönyvek alapján.

A közegészségügyi bizottság, melynek tagjai Németh Ignác polgármester elnök, Dr. Polányi Lajos, Dr. Weisz Albert, Dr. Ulman Antal, Dr. Fehér Henrik, Armuth Jakab, Pataky Andor, Babochay Kálmán, Ujváry Ferencz, Dr. Herceg Manó, Sarkady Titusz, Siposs Géza, Csukly Károly, Danilovits János, Rónai József, Nagy Ödön, Szarka János, Darnay Béla, Kohn Miksa Rozs István honvéd ezred orvos, Schvela Sándor cs. és kir. ezredorvos, Kopsiva N. cs. és kir. ezredorvos, a mésszel való fertőtlenítést javasolván a város intézkedett, hogy elegendő méssz szereztessek be és a lakosok közt kiosztassák.

Most már ezen intézkedések után minden aggodalom nélkül várjuk a fekete szörnyeteg s ha magunk is betartjuk az orvosi tanácsokat majdesak kikerül bennünket ezidén is, mint eddig. S ehez most már annyival több jussunk van, mert buzgó főorvosunk egy betegszállító kocsit is hozott egynesen Magdeburgból... egy gőzdesinfektor pedig szinte utban van úgy hiszszük a chicagói kiállításról, mivel hogy a tavaly felállított desinficiáló kemenczében, mely vagy 200 ftba került és tavaly jónak találtatott most a czigli iskola és ovoda kokinkinai tyukjai foglalának vala szállást.

De hát mindegy most már nyugodtan várhatjuk az orosz kolerát, van betegházunk, temetőnk, hullaszállító kocsink stb.: szóval a temetésre teljesen fix und fertigben állunk.

Hanem azért a város több helyén szép esendesen pusztítgat a difteritisz... a typhus szerű áldozatait... de persze ez mind csak azért van, mivel az orvosi tudomány mindent elkövet; de az a Kara Miklós nem vigyáz jól a bacilusokra.

No de nem is kap ám lovagrendet. Most minden bajnak az oka a föld, meg a tej meg a széna, meg legfőképp a hatóság... és az a schwindler Kneipp atya...
Jól vagyunk ám...

temben nem kaptam ám, még csak egyet se, még csak akkorkáse, mint a kis ujjam ni!

Mindig úgy féltém, Nagysád, ha valami munkával a nyilvánosság elé léptem. Nem azért, hogy nem fog tetszeni, hanem, hogy egynesen visszatetsző lesz, félredobják!

Arról, hogy lelkem fájdalma, nehéz, sötét, borongós hangulatja valakiben visszhangot is kelt, nem is mertem ábrándozni.

És ime, Nagysád, kedves, egyszerű lelkével, ccomatlan, de annál nemesebb szóval mondja el, hogy kedvet talált szegényes írásaimban.

Most már azt kell aggodva kérdeznem: ha oly végtelenül kedves volt, hogy észrevettem, olvasott, ugyan mondja, kérem, nem okoztam vagy csak egy elvonuló fölött Nagysádnak az én folytonos rossz kedvemmel? Nem vett részt egyetlen remes bánatomban, égető kínjaimban?

Mert ha igen, akkor szemrehányásokkal kell magam illetnem, amért Kegyednek csak egy rossz percet okoztam. Hálátlanok kellene mondanom magamat, amért megszorítottam akkor mindig vignak, csapongónak, derültnek kell ezután lennem, hogy a Kegyed édes, részvétel lelkét a folytonos diszharmonia ne bántsa, ha már oly jó, hogy törődik velem, érzéseimmel, nyilatkozásukkal: írással.

De lám! milyen botor, de milyen ostoba vagyok! Én és vidám? Ha van nagyobb ellentét széles e világon? Talán nincsen!

Nem Nagysád! részvéteért, jóságáért öökké az marad a jutalom, hogy diszkant, bántó, fájó érzéseket fogok Kegyednek fölkelteni.

Ez sorsom immár elejétől fogva!
De nem!... mintha egy pillanatra mégis valami derült, valami jótékony meleget éreznék magamban! Ugy van: osalhatatlanul. De mi ez?...

Csak visszaemlékeztem arra a pár jó szóra, mely eddigi életem legbecesebb kincse, arra a pár meleg, kiáradó, jóságos igére, melyek azóta folyton fülemben csöngenek...

Csak visszaemlékeztem s már is oly derült oly nyugodt azt mondhatnám: boldog vagyok!

A villamos világítás tárgyában egy felhívás intézettel a közönséghez, melyet mi az alábbiakban közlünk:

Egyik legjobb és legrégibb villanvilágítási czég hajlandó a város közvilágítását egy a magán-házak s üzletek világítását elvállalni s berendezni. Ez azonban csak úgy lehetséges, ha első sorban a magánvilágítás terjedelme iránt tájékozás nyújtatik.

Ezen czéjből szükséges tudni azt, hogy kik és mennyi világítást igényelnek lakásaikban és üzleteikben.

Tisztelettel felkértem tehát mindazokat, kik ezen szép, tiszta és minden veszélyt kizáró villanvilágítást üzletekbe, avagy lakásukba bevezettetni s állandóan igénybe venni kívánják, obeli megrendeléseiket az alábbi rovatokba beírni és aláírni sziveskedjenek:

Az aláírók tájékozása végett megjegyeztetik már ezuttal, miszerint az üzletek és magánlakások, termek, salonok, műhelyek, raktárak, irodák, konyhák, pinczék stb. világítása rendszerint az ugynevezett izzó lámpák által megfelelő esztétikus és könnyen kezelhető lámpatartók, luszterek, díszitményekre alkalmazva eszközöltetik.

Ezen izzó lámpák a fenti helyekre és czélokra rendszerint három nagyságban alkalmazhatnának um. 10—16 és 25 normál gyertya fényvel.

Ezen izzó lámpák égési időtartama rendszerint egyezer órára terjed ki és ezen égés idő alatt semmiféle tisztogatásra nincs szükség.

Ily izzó lámpátost (üveg körte) ára 65—70 kr. Nem gyújt, nem melegít, élelyt nem fogyaszt és gyermek szobában, vagy bárhol minden veszély nélkül használható.

Az elhasznált lámpának egy új lámpával való kicserélése néhány másodperc alatt és bármely házi cseléd által elvégezhető.

Ugyanezen lámpákhoz szükséges a házi vezeték beállítása, amely elszigetelt sodronyok által, ép úgy mint a villamos jelzőkészülékek sodronyai — eszközöltetik és a házi kényelem haborítása nélkül történik meg.

Ily lámpák alkalmazhatók íróasztalokra, éjjeli szekrényekre, falakra, függő lámpatartókra — esekély költségen és átalakítás mellett.

A lámpákhoz szükséges villamos áram a központi tápellől és a vállalkozás által szolgáltatott ki és pedig a fenebb említett s általában gyakorlatban levő izzó lámpákhoz arányítva — Óránként 2—3 — esetleg 4 kr-ért.

Eszertint egy ily lámpa égése — egy éven át naponta átlag három órát véve, — 6—9 illetve 12 krba kerül, vagyis aránylag a milly gyertya és a petroleumfogyasztás és világító képességével szemben: mindezeknél tetemesen olcsóbb.

O ha lehető volna! Ha csak egyszer-egyszer nagy ritkán, hogy egészen rabjává ne tegyen, de mégis sürűn, hogy a lelket tartsa bennem, egy-egy ilyen áldott jó szót mondana nekem, Nagysád... ha megtenné...

Hiszzen meg is lehetne az... és milyen boldog lennék tőle!

Dalt ha dalolnék, szárnyas dalt, az csak az én felhő arezu, fekete haju nemtőlüröl szólna, aki olyan szép, olyan jó, aki olyan nemes, olyan egyszerű... arra való, hogy szárnyas dalt daloljanak róla... ki sötét éjszakába hajnalhozó napsugár, fényes és meleg... áldó és tündöklő.

Milyen szép dalokat tudnék én dalolni Rólad! Eg bennem... forr... bizonytalan hangok zavaros összecsendülése még most, de lehetne belőle költemény, mindenképp, miket eddig daloltam, szebb, nagyobb, igazabb és hatalmasabb!

Mert soha olyan hálás e földön senki nem volt, mint amilyen én tudnék lenni Önnek, nem, Neked, én jóságos nemtől, én fehér arezu anygalom!

Azaz, hogy — boesánato: kérek!
Bizonyára nem vagyok még annyira póéta, hogy ilyesmit szabad legyen úgy kimondanom. Ugy-e, hogy igazam van?...

Aztán meg hátha Nagysád éppen a szomorú versezetekeket szereti és a vigákat kevésbbé? Nem lehet az igen könnyen?

Utóháza és harmadszor pedig, hát ha Kegyed multkori elősmerő, kedves szavait csak úgy per a propos mondtá? És vele komolyan semmit se gondolt, csak egy szegény fiúnak akart vele örömet szerezni?

De ugy-e az utolsó nem áll! Csak azt mondja, hogy ez az egy nem áll. A másik kettő úgy lehet, úgy is lesz bizonynal, de ezt az egyet nekem nem szabad hinnie! Nagysád! Kegyed volt eddig az egyetlen, aki törődött e lefelé fordított fátylajú gyászos muzsával: ne forduljon el tőle ezután se és édes jóságáért fogadja forró, háláját, örök, igaz köszönetet csodáló szolgálójának.

Nagyobb mérvű fogyasztás esetén a fenti egységi árákból a vállalat hajlandó 10—12 %-ot engedni, avagy évi átlagban és az égési árakra való tekintet nélkül megszerződni.

Az áram vezetékai a házak határáig a vállalat költségén rakatnak le; a házi berendezés és fényüzési részletek természetesen a megrendelő terhére esnek.

A megrendelés, avagy átlagbani egyezmény egyelőre öt évre kötelező. A világítás folytonossága és jóságáért a vállalat felelős.

HIREK.

— **A király utazási programja** következő: Királyunk szept. 16-án délután 4 órakor indul Bécsből és este 8 órakor érkezik Kőszegre. 17-én vasárnap reggel misét hallgat a katonaiskola kápolnájában. 9 órakor fogadja a tisztelgőket, 11 órakor érkeznek Lipót bajor herceg és Ferencz Szalvátor főherceg, délután 1/4 órakor a szász király és a connaughti herceg, 4 órakor a német császár. 18., 19 és 20-án a hadgyakolatok lesznek. Minden nap fél hét órakor udvari ebéd, 21-én 3 órakor ebéd, 5 órakor elutazás Mohácsra, 22., 23 és 24-én vadászat Bélylén. 24-én este királyunk utazik Bécsbe, illetve Schönbrunnba, a szász király ugyanakkor Gödöllőre utazik Bélylyéről.

— **Hymen.** Blum Izidor, a mezőgazdasági ipar-részvénytársaság számvéveje a napokban eljegyezte Cöhner Miksa bécsi nagykereskedő kedves és szeretetre méltó leányát Minna kisasszonyt, a ki szegedi magyar születésű. Az ismert szorgalmu uradalmi tisztviselő hymen híréhez mi is gratulálunk.

— **Megyei átalakítás.** Ismét átalakítás lesz a megyeházában, melyre az utóbbi közgyűlés határozott is. Ugyanis a vármegye székházában elhelyezett fő-és alispáni lakosztályok átalakítási munkálataira vonatkozó terv és költségvetésre nézve bemutatott terv és költségvetés elfogadása mellett kimondatik, hogy a szükségesnek tartott átalakítások 831 frt 50 krban előtartott előirányzott költsége, a törzsvagyonpénztárban, a vármegye székházának általános helyreállításával egybekötött költségek kifizetése után vissza maradt, — s a f. évi június havi pénztár vizsgálat alkalmával 2939 frt 41 kr-ot tett pénztárkészletből fedeztessék. Felhívatik ennél fogva a vármegye alispánja, hogy a szóban forgó munkálatokat azok természeté és sürgősségénél fogva valamely megbízható vállalkozóval alkuegyezés útján teljesítse, a munkálatok teljes befejezését, a költségek kifizetését pedig annak idején ide jelentse be.

— **A csukorgyár** építkezése folyik. A téglavető felett sok ember földmunkával foglalkozik, másfelől a téglát, homokot hordják. Az épületek alapjai kimérve és ezvekezve; a napokban már a síneket is rakják az építkezés hosszában, hogy az anyagszállítás gyorsan és biztosan történjék. A téglát a helyi téglagyárak szolgáltatják, melyre a kötés már jóval előbb megörtént. Az építővállalkozók a helyszínén minden rendelkezést megtettek. Miután a Freystädler-féle iparudvar alsó részén a vasúti sínek már le vannak rakva az államvasutnál, azt akarja igénybe venni a vállalat, hogy tovább építi a leendő csukorgyár telepéig; de magáért a használatért 500 frtot követelt a mostani tulajdonosa takarékpénztár, mit a vállalkozók tulnagyrnak tartottak — mert az is; — s az államvasutak igazgatóságához fordult hogy engedje meg, miké a vonalon anyag lerakodás lehessen. Azt hiszszük, nem is lesz akadály. Mert hát mégis figyelembe veendő még üzleti dologban is, hogy a takarékpénztár által vásárolt iparudvar nagy építkezési bizonyára teiemes előnyben lesznek a közel épülő csukorgyár által. Hogy a helybeli iparosok, munkások is kapnak foglalkozást — melyet folytonosan kértünk — csak örvendünk rajta és Renner igazgató urnak a helyi érdekek iránti tapintata és kiváló érzékéről tesznek tanuságot. Az eddig elhanyagolt és szegény pécsi utca fel fog emelkedni és a háztulajdonosok itt sokat nyertek; egy házért, melyet nem rég építettek, már másfélszeres árt ígértek. A boltok, koresmáknak lesz keletük. Hogy a gyár mily nagy terjedelmű lesz, mutatja az, hogy a belső felszerelésre megkívántató tárgyak többre mennek kétszáz waggon tehernél.

— **A kaposvár-mocsoládi vasut** építésébe f. évi október hó 1-én kezdenek bele teljes erővel, hogy a jövő évi június hóban készen legyen.

— **B-Füreden** a regatta-versenyre, mely már második, sok sport-ember érkezett. A vendégek száma eddig 2420.

— **A szekszárdi törvényeszk** elnökévé Selez Józsefet nevezte ki öfelsége.

— **Wallandt Ernő kintüntetése.** A Vaskapu-szabályozási munkálatok genialis tervezőjét és vezetőjét, Wallandt Ernő ministeri osztálytanácsost a ministeri tanácsosi cím és jelleg adományozásával tüntette ki ö Felsége. A megérdemelt ki-

üntetés nemesak a magyar mérnöki karnak válik újabb dícsőségére, hanem mindazoknak örömet szerez, a kik Wallandt Ernőt és érdemeit ismerik.

— **A pécselt állomásozó** honvédszázaljak 29-én utaztak el a hadgyakorlatokra, szinte Molnáriban s onnét Vasvárra.

— **Tűz volt** a m. áll. vasútnak szertárában, szombateste 7 órakor mely majdnem végzetessé vált. A olajos és terpentines hordók közt kőcs darabok voltak leszórva melyekkel a hordókat letörölni szokták. Ismeretlen okból a már átmedvesedett olajos rongydarabok meggyultak sőt már a hordók is égni kezdtek midőn a füstre a néhány hivatalnok és munkás kik még közel voltak az állomáshoz összefutottak a vasuti jelzőt megsegették és nemsokára sikerült a bajt elhárítani mit ha még egy félóraig nem tesznek, ki tudja mily szerencsétlenség származik az elkerülhetlen robbanásból.

CSARNOK.

Vértanuk sorsa.

A társadalomnak vajudása mindig Megkövetelto áldozatait.
Ha kimagasult valamely alakja,
Éreznie kell a tövisét:
Sokszor tiporva, ezer támadás közt
Bélyegzik rá, hogy irányja hamis.
Hivatott, főként apostola megküzd
Eszméért, ha elgyötörtön is.

Igy teremtek meg folyton a mátyrok,
Majd megkövezve, égve lángok közt,
Kereszthalállal, majd száműzötten
Hitelesítve, mely eszméért küzd.
És mind e hőstett nem maradt hiába,
Kikelt a kín közt ültetett csira,
Elterjedt szerte a messze világban,
Szabadság, erkölcs, mind annak nyoma.

Csatamezőn a hősök némán hulltak.
Más meghalt ilyen szókkal ajakán:
„Mégis mozog!” és ugy is volt; mindegyik
Bizonyításán megtört a „talán.”
Tekintsd a célt, s ha képes vagy küzdeni
Állj meg helyed, bár hulló kő között,
Régebb vértanuk példáját követve:
Jobb erkölcsökkel légy fölvertezett.

E vért alatt a küzdő térre lépve,
Nem érint közel sértés, bántalom,
Nem üthet sebet végzeteset, mélyet,
Hogy megakasszon töltiben, utadon,
Kövesd az oszmét, mely lelkedben ébredt:
A társadalom javát előzöt,
Toborz hívőket, küzdj bár eselszövénnyel,
Győzzesz, ha élted annak áldozod.

Hallgatva türr, ahol lezárja ajkad
A kegyelet, más nagy küzdők iránt,
S mikor az eszmék forradalma közben
Szóddal a fejlődést kecsegtetnéd,
Kímélve szólj, hol fondorlattal küzdöl,
Ne ingereld a zord kedélyeket,
De védj meg akkor is, mit jónak ismersz,
Ha vértanuként kell is szenvedned.

Szólj bátran, bizva és ha elferdíti
Armány a vallott igazságokat,
Türr, szenvedj, küzdj egy jobb válság hitével,
Támazod, erőt lesz az öntudat.
Emelkedj föl, nagy célokért hevülten
A rágalmakat békében türod,
Nyugodt maradsz, mert fölismered, érzed,
Hogy magasan állsz a tömeg fölött.

Szokolay Hermin.

Odavágyom . . . a Balaton mellé

Ha esendes nyári éjjelen
Kinn járok mezőn, réteken,
A csillagok tündöklenek,
S tengere leszálít a kődnek:
E ködtenger hullámiban
A Balaton tünik lelkem elé:
S szívemnek édes vágya van:
Oda vágyom — a Balaton mellé.

Éj van, de gyors a képzelet:
Nappal mutatja képedet
S képeden, szép tó, legszebb pont
— Hogy nem ilyen, csak azt ne mond —
Egy aranyesepp: egy édes kis leány.
Száll sóhajom e kis leány felé,
Ki olyan kedves, szende, halovány! . . .
Oda vágyom — a Balaton mellé.

És ismét est . . . Hős alkonyán
A parton jár a kis leány;
Majd lomb alá, a gyepre ül,
Ábrándjaiba elmerül . . .
„Szeret, tudom, szeret! — sóhajtozik,
Sóhaját mintha lelkéből venné! . . .
S a két sóhaj — igen! — találkozik . . .
Oda vágyom — a Balaton mellé.

Oda, hol bányatott szívem
Végre reménnyel megpihen,
Honnan végre üdvössége
Biztatólag int feleje.

Oda vágyom, mert bár volna buja
Lelkemnek, ott azt mind letörlenő
Egy jószágos leghivebb kéz újra . . .
Oda vágyom — a Balaton mellé.

Ha esendes, nyári éjjelen
Kinn járok mezőn, réteken,
A csillagok tündöklenek,
S tengere völgyben a kődnek,
S e ködtenger fénylő hullámiban
A Balaton tünik lelkem elé:
Szívemnek édes vágya ezért van,
Ezért vágyom — a Balaton mellé.
Rónai Ödön János.

SZINHÁZ.

(nk.) Szerdán ismét telt ház nézte a Szultánt, hanem a művész uraknak mintha kissé fárasztó lett volna két este egymásután ugyanazt a darabot játszaniok. Az előadás kissé lanyha volt.

Csütörtökön Victorien Sardou „Thermidor”-ja, a sok port fölvert, sok tüntetésre okot adott forradalmi színmű került színre. Nálunk, ahol a szenvedélyek nem foglalnak pártot egész határozottsággal a rémuralom vagy a forradalmi eszmék, hagyományok mellett és ellene igen esékély hatást tett a dráma. Budapesten, ahol Náday, a legszellemebb elbeszélő, adta Labussiere szerepét, unalmasnak találták a darabot, hosszú meséiért. Peterdy pedig unalmasabb volt szerepénél is. Egészen monoton, változatos csak ott, ahol egy-egy nagyot botlott már ismét a sugóval való konfliktus miatt. Azt a jelenetet, melyben hülyének vetteti magát hivatalnok társai előtt, egészen eltörpítette. Pethes szimpatikus Martial volt, de kissé náthás levén, nem győzte hanggal. R. Balogh Etel ismét művészi játszott meg egy szerepet, új bizonyosságát róla hozott ítéletünk helyességének. Balla kedves Lupin volt, Dezséry pompás figura a jó bádógos szerepében. Az egész előadás azonban a tömeges szerep nem tudás folytán (mely alól csak Balogh és Pethes szoktak kivételek lenni) módfelel vontatott és színtelen volt, az élénkség, mozgalmasság tökéletes hijjával. Közönség esékély számmal.

Pénteken a Kóka i ház, Gabányi vigjátéka, valamivel nagyobb számu közönség előtt. Dezséry Kokaiszerepében ismét jeles volt, Pethes is jó Zsomboki. Ballától több könnyedséget lett volna jógunk várni, mert hisz megszokhatták tőle. Egyes jeleneteket — így az utósót — igen szépen megjátszotta, de nem volt egyenletes az alakítása. Végh ur jeles Boezi. A hölgyek közül csak P. Kovács Mariskának volt jelentékeny szerepe, hanem ez a szerep túlságosan is jelentékeny neki. Még gyöngé ő arra, hogy a fő női szerepet vihesse bármely darabban is. Bodroghné kedves Dagadó néni volt. A közönség jól mulatott a boldosabb helyzeteken.

Szombaton nagyon kevés számu közönség nézte már a Szultán harmadik előadását. Pedig kár, mert egyrészt Kocsis Etel még harmadszor is teljes; úde fényével hangjának énekelte szerepét; másrészt pedig Balla kihagyta a kupléit.

Vasárnap délután a gyermekek mulattak az örökéletű Peloskei nótáriuson, este a föl-nöttek boszankodtak vagy tapsoltak (már a különböző gusztusok szerint) a Dankó Pista „Pataki lányok” ezimű népdramáján. Van abban minden, magyar, ezigány, zsidó, kepec, esempész, besületes, gazember, szép és rossz nóták, de egy kis mag, nem: egy kis jó izlés, az nincs benne. Olyan ezigányprimás stílusban van megírva az egész, hogy csak győzze az ember a káromkodásokat nyelni. Nem is volna említesreméltó ez előadás a népszínmű kedélytelen apának, Peterdynek, játékaért vagy Szathmáry Zsuzsika ő nagysága nótáért, ha véletlenül nem csinál Dezséry megint egy fölséges kabinet alakítást az imádságos radnai bucsus szerepében. Ő volt az este lelke, rajta nevettek és vigasztalódtak. Pethes igen kedves volt, mikor az apját utánozta. Parányi ur ismét szerepelt, éktelen zsidó nyelven, Ilyen zsargont ma már magyar finánczától nem hall az ember, legfőlebb galicjai sakterektől. Ha Shakespeare megnyirbálásától nem tartja vissza a kegyelet a direktor urat, talán Dankó István ur izléstelenségeiből is elengedhetne volna a leg-vastagabbat.

Hétfőn „Romeo és Julia,” Pethes Imre jutalomjátéka, kevés közönséget gyűjtött a színházba. Pedig kár; Pethes törekvő, komoly ambiciójú fiatal ember, aki izeden reklamokat nem csinált magának ezuttal sem (most vallja kárát), de akit észre, kell venni mégis, pusztán műödéséből. Romeoja nem bevezett alakítás, mert ha az volna, annak gyöngé hanem megvan hozzá minden keléke. Alakja, még hangja is, ha gazdálkodik vele intelligenciája is. Nem hiányzik belőle egyéb, mint művészi, meghiggadt, megállapított fölfogása a szerepnek, és a szellemeles könnyed Romeo élceinek

kidomborítása. Szívedélye az igaz volt és nagy, megragadó és meggyőző. Balogh Etel fölruházta Juliát bájos egyéniségének, egy ifju költői lélek minden bájának teljes varázsával. Julia volt, leány, szerelemre lobbanó és asszony, szerelméért meghaló. Egész és egyenletes, finoman kidolgozott alakítást nyújtott. A két főszereplőt sűrűn és erősen tapsolták. Mercutio szerepére László Gyula ur fiatal. Maszkja is fiatalos volt, fölfogása is fejletlen. E szerep nehéz, de nagyon szép. László ur azonban ma még, azt hisszük, gyenge arra, hogy a szerep nagy szépségeit érvényesíteni tudja. Ő csak édeskés és hőbortos volt, de finom és durva, szellemeles és élelődd, erős és tetszelgő, mint Mercutio, nem volt. Halála nem indított meg senkit, mert beszéde nem tudja elhitetni, hogy meghalt. A dada szerepében Bodroghné jó volt, csak helyelközeli kissé indiskrét. Polgár nem Shakespeare epizodistának való. A többi szerep gyenge kezekben volt.

töltötte meg újra egészen a házat. A Madarászban, Zeller népszerű operettjében lépett föl a kisasszony és a közönség nagy érdeklődéssel, első belépténél jóakaró, szinte viharos tapsal fogadta. De a kisasszony ezuttal nem szolgált rá a tapsra, a jóakaratra se. Hölgygyel, kezdővel szemben kétszeresen kötelező a kiméletesség, de ebben a föllépésben nincs mit megkímélnünk. Az óriási lámpalázon át is érezhető temperamentum hiány, a játéknak érthető fölfogatókossága senkit se lepett meg nála. ki rövid tanulást után első fölléptét ily nehéz szerepet választott. De meglepett és pedig kínosan a hang — teljes hiánya. Registerekről, mezzó vagy magas hangjairól beszélni egyszerű képtelenség. A skálája egyes hangjait mindössze az különbözteti meg, hogy a magasabbak jobban bántókmint az alacsonyok. Az iskola-e az oka ennek vagy az énekesnő természetes hangja maga, azt nem akarjuk eldönteni. Sajnos, mindenki azzal a kinos meggyőződéssel távozott, hogy e debü nem sikerült. Kocsis Etelnek ismét szerencsés estéje volt: gyönyörűen énekel, jókedvvel, pajzán, játékos, könnyed módján beszélt és a közönség zajos tüntetése, ujrátatása, viharos tapsai kísérték elejétől végeig. Polgár módfelel tulzott Csörsz szerepében, Breznay tavaly jobban alakította az udvarmestert kétségtelenül. Dezséry kitünő professor volt, mint mindig. Balla újra énekel és ez rettenetes volt, meg játszott is, ami szintén nem volt valami kellemes. Ő nem operette buffo és kár megrontani az ilyen szerepekkel. Zombory Ilonka se tudta feledtetni a derék Tharasszovits Margitot, Adelaide tavaly személyesítőtjét. Sz. Nagy Imre a madarászt frissen csengő hanggal énekelte és csinosan játszotta is. E fiatal embert nagyon szívesen hallgatjuk mindig mert szép magas hangjait a tenoristák szokásos moderossága nem rontja meg, játéka is igen szerű, de helytálló. Perényi Szaniszló szerepét adta.

Dálnoky János bucsuzása folyó hó 11-én jövő héten tartatik, mely alkalommal az „Ignánci kispap” népszínmű adatik elő. Dálnoki János ugyanis a központi színészegyletnél pénztárossá választott meg s így a színpadtól megválni kénytelen; ő azonban annyira szerette a színpadot és a közönséget, hogy ezektől nem könnyen és bucsuzó nélkül egyáltalán nem tud elszakadni. Pécselt, ahonnan az említett állásra megválasztott — már júniusban elbucsuzott, most Kaposvárra jön s itt bucsuzik szeptember 11-én. Bizonyosan szép közönség látogatja meg ezuttal a színházat s személyesen osztozik a kedvelt színész bucsu ünnepepéle en. Dálnoki a kaposvári színháznak megszokott, kedvelt jókedélyű alakja volt, az egész közönség osztatlan tetszését bizta józú, természetes játékával, különösen a „Kraxelhuber”-féle alakok sikerült megtestesítéssel; — szorgalma, színész és Somogyi szintársulatának hosszú időn át titkára s számvevője volt; a közönségben s a közéletben mint jó modoru társadalmi egyén, jó barát, derék hompolgár közszeretetet vívott ki. Mint színész, mint ember egyaránt megfelelt állásának . . . őszintén sajnáljuk távozását. A bucsu ünnepélyt ajánljuk közönségünk figyelmébe.

— Szeptember 14-én csütörtökön Dezséry Gyula jutalmára, szíve kerül Hét boldond egy háznál, Sardou Viktor bohózatos vigjátéka. Dezséry Gyula ki a társulatnak valóban első művésze komoly és igaz művész, megérdemli a közönség szeretetét, vonalmát.

Az ő jutalomjátékai voltak eddig is a saison fénypontjai, nem holmi fércművek, hanem a közönség számára voltak mindig megválasztva és ezeken a közönség igazán mulatott. Ezen kitünő darabot is, mely a nemzeti színháznak is állandó műsordarabja, bátor lélekkel ajánljuk a közönség figyelmébe, a jutalmazandónak pedig olyan telt házat kívánunk amilyet valóban megérdemel.

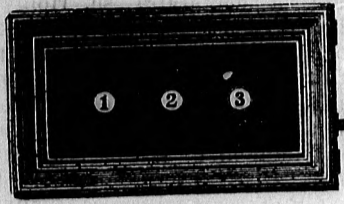
PAPP MIHÁLY

Villamos csengő raktára.

Kaposvárott, fő-utca 8-ik szám.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy Nagy-Knizán egy feloszlott cég

összes villamos berendezését

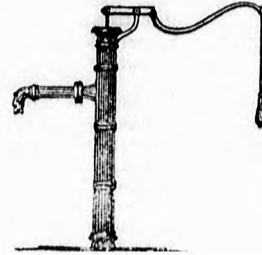

átvettem és ez által oly helyzetbe jöttem, hogy

Villámhárítókat

és villamos berendezéseket

igen olcsón gyári áron teljesíték.

PAPP MIHÁLY,
műlakatos.

PÁLFFY JÁNOS

kocsi raktára Kaposvárott, fő-utca 68 sz. a kórház átellenében.

Van szerencsém a t. közönség becses tudomására hozni, hogy raktáramban mindennemű e vidékre alkalmas, könnyű, diszesen és izlésesen kiállított, fűdeles vagy nyitott paeton, hajtó-, vadás-, valamint ruganyos

☞ K O C S I K ☞

jótállás mellett, igen mérsékelt áron kaphatók; esetleg már használt kocsik átvételnek. Javítások s megrendelések gyorsan és pontosan teljesítetnek. Kivánatra képes árjegyzéket ingyen küldök.

Tisztelettel

Pálffy János